ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΟΟΣΑ

Θὰ εἴμαστε γιὰ πολὺ ἀκόμη "αἰχμάλωτοι,, τοῦ πετρελαίου

ΤΙ ΘΑ ΣΥΜΒΗ ΩΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 1985

ΠΑΡΙΣΙ. Τὸ βιβλίο ἔχει τίτλο «Παγκόσμιο Πανόραμα Ἐνεργείας». Ἐκδότης του εἶναι ὁ Ὀργανισμὸς Συνεργασίας καὶ οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως (Ο.Ο Σ.Α). Ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ ἔργου εἶναι: νὰ προβλέψει τὴ ζήτηση καὶ προσφορὰ ἐνεργείας γιὰ τὸ μέλλον, συγκεκριμένα ὡς τὸ 1985, τὶς διακυμάνσεις στὴν τιμὴ τοῦ πετρελαίου, τὴν ἐξέλιξη καὶ ἀξιοποίηση τῶν νέων πηγῶν ἐνεργείας κλπ. καὶ νὰ καθορίσει τὰ πλαίσια μέσα στὰ ὁποῖα θὰ κινηθοῦν μικρὲς καὶ μεγάλες χῶρες στὰ προσεχῆ ὀκτὼ χρόνια.

Ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι πρόκειται γιὰ ἕνα εἰδικὸ θέμα, ποὺ ἐνδιαφέρει τοὺς μελλοντολόγους ἢ τοὺς οἰκονομολόγους ἢ τοὺς τεχνοκράτες καὶ τοὺς διευθυντὲς μεγάλων ἐπιχειρήσεων καὶ βιομηχανιῶν, ὅπως εἶναι τὰ πετροχημικὰ κλπ. Ἀλλὰ εἶναι λάθος: Ἡ τιμὴ τῆς ἐνεργείας ἐνδιαφέρει ὅλους μας κάθε πολίτη, ὅπου καὶ ἂν ἀνήκει. Γιατὶ μετὰ τὴν κρίση τοῦ πετρελαίου, τὸ φθινόπωρο τοῦ 1973, ὅλοι μας γνωρίσαμε ἕνα συγκλονισμό: ἀνάπτυξη μηδέν, ποὺ δημιούργησε τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας καὶ τοῦ πληθωρισμοῦ, ἀφοῦ ὅλα τὰ εἴδη ἀκολούθησαν τὴν ἀνοδικὴ πορεία τῆς τιμῆς τοῦ πετρελαίου καί, κατόπιν λιτότητα καὶ προσμονὴ γιὰ μιὰ ἀναθέρμανση, ἡ ὁποία μπορεῖ καὶ νὰ γίνει, ἀλλὰ σὲ καμμιὰ περίπτωση δὲν θὰ ξανα φέρει τὶς βιομηχανικὲς χῶρες στὴν ξένοιαστη «καταναλωτικὴ κοινωνία».

Ἀλλὰ τί λέει αὐτὸ τὸ «Παγκόσμιο Πανόραμα Ἐνεργείας»; Ποιὲς εἶναι οἱ προοπτικὲς του μέχρι τὸ 1985;

Τὰ βασικὰ σημεῖα του, εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

1) Ὁ Δυτικὸς κόσμος θὰ ἐξακολουθήσει νὰ ἐξαρτᾶται γιὰ τὶς ἐνεργειακὲς ἀνάγκες του ἀπὸ τὶς χῶρες τῆς ΟΠΕΚ, ἀλλὰ ὄχι στὴν ἔκταση ποὺ ὑπῆρχε μέχρι τὸ 1973, δεδομένου ὅτι οἱ βιομηχανικὲς χῶρες θὰ ἐπιδιώκουν τώρα πιὰ «λογικὴ ἀνάπτυξη».

2) Ἡ αὔξηση τῆς ἐνεργειακῆς ζητήσεως θὰ εἶναι κατώτερη σὲ σύγκριση μὲ τὴν αὔξηση τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος κάθε χώρας. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὸ πνεῦμα οἰκονομίας στὴν κατανάλωση τοῦ πετρελαίου θὰ ἐξακολουθήσει νὰ ὑπάρχει καὶ στὸ μέλλον.

3) Γιὰ τὶς χῶρες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητας τὰ πράγματα θὰ πᾶνε καλύτερα λόγω τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ πετρελαίου τῆς Βορείου Θαλάσσης. Ἔτσι λοιπόν, ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη θὰ μπορέσει νὰ περιορίσει κάπως τὶς εἰσαγωγὲς πετρελαίου ἀπὸ ἄλλες χῶρες. Εἶναι μιὰ ἀνακούφιση.

4) Γιὰ τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες τὰ πράγματα θὰ εἶναι λιγότερο καλά, διότι ἡ χώρα αὐτὴ θὰ ἐξακολουθήσει νὰ ἔχει ἀνάγκη μεγάλη τὸ πετρέλαιο τῶν χωρῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, περισσότερο μάλιστα ἀπὸ ὅσο συνέβαινε στὸ παρελθόν. Θὰ πληρώσει, λοιπόν, ἀκριβότερα, περισσότερο πετρέλαιο.

Ἡ μελέτη καὶ ἡ προοπτικὴ αὐτὴ τοῦ ΟΟΣΑ, χαρακτηρίσθηκε πολὺ ρεαλιστικὴ καὶ ἀληθινή, βέβαια πάντα μέσα στὸ νόμο τῶν πιθανοτήτων, ἀφοῦ διατυπώνει ἁπλῶς προβλέψεις. Ὡστόσο, οἱ κυβερνήσεις εἶναι ὑποχρεωμένες νὰ τὴν λάβουν ὑπ' ὄψη γιατὶ ἀντικειμενικὰ ἐξετάζει τὶς σημερινὲς συνθῆκες καὶ τὶς προοπτικὲς παραγωγῆς πετρελαίου, καθὼς καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, κυρίως τῶν βιομηχανικῶν χωρῶν.

Ὑπολογίζουν λοιπόν, οἱ οἰκονομολόγοι τοῦ Ὀργανισμοῦ αὐτοῦ, ποὺ συμπεριλαμβάνει τὰ εἴκοσι περισσότερο ἀνεπτυγμένα κράτη τοῦ κόσμου, ὅτι ἂν κάθε χρόνο σημειώνεται ἀνάπτυξη τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας μὲ ρυθμὸ 3,6% θὰ ἀπαιτοῦνται κάθε μέρα 35.000.000 βαρέλια. Στὸ σύνολό τους, λοιπόν, τὰ βιομηχανικὰ κράτη, θὰ ἔχουν μεγαλύτερη ἐξάρτηση ἀπὸ τὸ πετρέλαιο τῶν χωρῶν τῆς ΟΠΕΚ. Ἐνῶ, κατὰ τὸ 1976 χρειάζονταν καὶ ἔκαναν εἰσαγωγὴ καὶ κατανάλωση 30.000.000 βαρέλια τὴν ἡμέρα, τὸ 1985, ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς θὰ αὐξηθῆ σὲ 35.000.000, προκειμένου νὰ ἐπιτευχθεῖ ἡ ἀνάπτυξη 3,6% ποὺ προαναφέραμε.

Οἱ χῶρες τῆς ΟΠΕΚ παράγουν σήμερα 38.000.000 βαρέλια ἡμερησίως, ἀλλὰ ὅπως εἶπε τελευταῖα, σὲ μιὰ συνέντευξή του ὁ ὑπουργὸς Πετρελαίου τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας κ. Γιαμάνι, ἡ σημερινὴ κατάσταση εἶναι προσωρινὴ καὶ ἔκτακτη. Ὅταν διευκρινισθεῖ καλύτερα, τότε οἱ κυβερνήσεις τῶν πετρελαιοπαραγωγικῶν χωρῶν θὰ ἀντιμετωπίσουν τὸ πρόβλημα τῆς σταθεροποιήσεως τῆς παραγωγῆς, παίρνοντας ὑπ' ὄψη καὶ τὰ νέα οἰκονομικὰ δεδομένα ποὺ θὰ προκύψουν.

Ἂν θεωρηθεῖ ὅτι οἱ ἀπόψεις αὐτὲς ἀποτελοῦν τὴν κεντρικὴ γραμμὴ τῆς πολιτικῆς τῶν πετρελαιοπαραγωγικῶν χωρῶν, αὐτὸ τὸ παιχνίδι ποὺ παίζεται μεταξὺ τῶν χωρῶν αὐτῶν καὶ τῶν βιομηχανικῶν κρατῶν, σχετικὰ μὲ τὴν παραγωγή, διάθεση καὶ τιμὴ τοῦ πετρελαίου, θὰ συνεχισθεῖ καὶ στὸ μέλλον. Σ.τὴν περίπτωση αὐτή, ὅλες οἱ βιομηχανικὲς χῶρες, ἀλλὰ καὶ κάθε χώρα ποὺ κάνει εἰσαγωγὴ πετρελαίου, θὰ βρεθεῖ στὴν ἀνάγκη νὰ κάνει οἰκονομίες, ἀφοῦ εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ ἀνατιμητικὴ τάση θὰ συνεχισθῆ.

Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ

Θὰ ἐρωτήσει βέβαια κανείς: τὸ πετρέλαιο τῆς Βορείου Θαλάσσης καὶ τῆς Ἀλάσκας δὲν θὰ βελτιώσουν τὴ διεθνῆ κατάσταση; Καὶ ἐπίσης: δὲν θὰ ἀναπτυχθοῦν ἄλλες πηγὲς ἐνεργείας;

Ἀπὸ τὶς πληροφορίες καὶ ἐκτιμήσεις ποὺ κάνουν Ἀμερικανοὶ ἐμπειρογνώμονες γιὰ τὸ πετρέλαιο τῆς Ἀλάσκας, τὰ πράγματα δὲν ἐμφανίζονται πολὺ ρόδινα. Τὸ ἀνώτατο ὅριο παραγωγῆς προβλέπεται ὅτι θὰ εἶναι 2.500.000 βαρέλια τὴν ἡμέρα καί, ἂν μάλιστα προκύψουν οἰκολογικά, ἐμπόδια, ἴσως νὰ μειωθεῖ σὲ δύο ἑκατομμύρια βαρέλια.

Ὅσο γιὰ τὸ πετρέλαιο τῆς Βορείου Θαλάσσης, ἔχει ὑπολογισθεῖ σὲ 3.900.000 βαρέλια τὴν ἡμέρα γιὰ τὸ 1985, ἀλλὰ φυσικὰ αὐτὸ δὲν θὰ ἀποτελέσει λύση. Ἡ Εὐρώπη θὰ ἔχει πάντοτε θέμα πετρελαίου, ἴσως ὅμως ὄχι στὴ δραματικὴ ἔκταση ποὺ γνώρισε τὸ 1973—74.

Ὅσο γιὰ τὴν πυρηνικὴ ἐνέργεια, οἱ προοπτικὲς δὲν εἶναι αἰσιόδοξες. Ὑπάρχει πάντα τὸ οἰκολογικὸ πρόβλημα, ποὺ δημιουργεῖ ὀξύτατη κατάσταση σὲ ὁρισμένες περιοχές, ὅπου ὁ πληθυσμὸς ἔχει ἐξεγερθεῖ καὶ δὲν θέλει ἀτομικὰ ἐργοστάσια. Βέβαια, ἡ ἐξέλιξη δὲν σταματᾶ ἐδῶ, ἀλλὰ εἶναι γεγονὸς ὅτι οἱ κυβερνήσεις τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, ὅπως ἐπίσης καὶ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες καὶ τὸν Καναδᾶ συναντοῦν διαρκῶς μεγαλύτερα ἐμπόδια.

Τὸ συμπέρασμα, λοιπόν, ποὺ προκύπτει ἀπὸ τὴν ἔκθεση αὐτὴ τοῦ ΟΟΣΑ, εἶναι ὅτι τὰ βιομηχανικὰ κράτη θὰ ὑπολογίζουν πάντοτε κατὰ βάση, τὴν ἐξάρτησή τους ἀπὸ τὶς χῶρες, τῆς ΟΠΕΚ προκειμένου νὰ προμηθευτοῦν τὸ πετρέλαιο ποὺ χρειάζονται γιὰ τὴν ἀνάπτυξή τους.

Καὶ θὰ πρέπει πάντοτε νὰ παρακολουθοῦν τὸ ποσοστὸ ἀναπτύξεως κάθε χρόνο: Ἂν ὡς τὸ 1980 κυμαίνεται μεταξὺ 3.6—3,8% ἐτησίως θὰ πρέπει νὰ εἰσάγουν 34.900.000 βαρέλια κάθε χρόνο. Ἂν θέλουν νὰ αὐξήσουν τὸ ποσοστὸ αὐξήσεως σὲ 4,8% τότε θὰ ὑπάρχουν προβλήματα, δηλαδὴ ἂν οἱ χῶρες τῆς ΟΠΕΚ θὰ θελήσουν νὰ αὐξήσουν τὴν παραγωγὴ καὶ ἐξαγωγὴ τοῦ πετρελαίου ἢ ἂν θὰ συνεχίσουν —πρᾶγμα βέβαιο— νὰ ἀνεβάζουν τὴν τιμή.

Τὸ μέλλον, μὲ ἄλλα λόγια δὲν προοιωνίζεται λαμπρό. Ὑπάρχει ὅμως μιὰ ἐλπίδα, ποὺ τὴν ἀναφέρει ὁ «Ἐκόνομιστ»: νὰ διασπασθοῦν οἱ χῶρες τῆς ΟΠΕΚ, ὁπότε θὰ ὑπάρξει διαφορὰ τιμῆς στὸ πετρέλαιο.

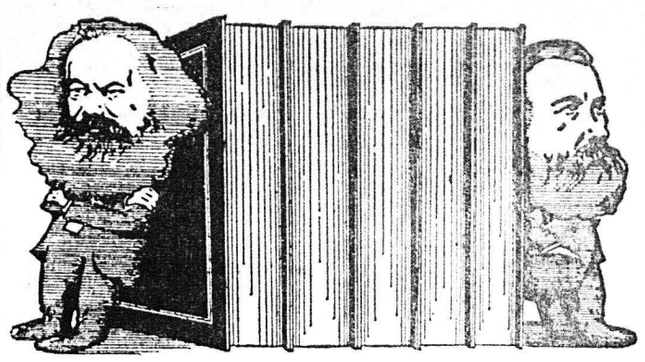

Ἡ Ἀριστερὰ καὶ οἱ Λέξεις

Πρωτότυπο λεξικὸ κοινῶν τόπων

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ «ΕΣΠΡΕΣΣΟ»

Β'

Συνεχίζουμε τὸ «γλωσσάριο τῆς Ἀριστερᾶς» ποὺ δημοσιεύτηκε στὴν Ἰταλικὴ ἐπιθεώρηση «Ἐσπρέσσο» ἀπὸ συντάκτη της ποὺ διαθέτει πολὺ χιοῦμορ ἀλλὰ καὶ ὄχι λίγη προκατάληψη:

Ἀντικομμουνισμός

Φαινομενικὰ καθορίζει τὶς πολιτικὲς θέσεις ποὺ ἀντιτίθενται στὴν κομμουνιστικὴ καὶ εἶναι ἐξαιρετικὰ διαφορετικὲς μεταξύ τους. «Στὸ ἐπίπεδο τῶν πολιτικῶν θεσμῶν, ὁ ἀντικομμουνισμὸς μεταβάλλεται σὲ κριτήριο διάκρισης, γιὰ τὸ σχηματισμὸ τῶν συμμαχιῶν, μεταξὺ τῶν δυνάμεων ποὺ εἶναι πρόθυμες γιὰ συνεργασία μὲ τοὺς κομμουνιστὲς καὶ τῶν δυνάμεων ποὺ ἀπορρίπτουν τὴ συνεργασία αὐτή». (Ἀναφέρει ἕνα λεξικὸ ποὺ ἐπιμελήθηκε ὁ φιλόσοφος Νορμπέρτο Μπόμπιο). Αὐτὸ πιστεύουν ὅλοι. Ὁ λάτρης ὅμως τῶν κοινῶν τόπων ξέρει πολὺ καλὰ ὅτι αὐτὸ εἶναι ψέμα. Ἀντικομμουνιστὲς γι' αὐτὸν εἶναι πρῶτα-πρῶτα ἐκεῖνοι ποὺ τὴν ἑνότητα μὲ τοὺς κομμουνιστὲς τὴ θέλουν παραμένοντας ὅμως ἄτομα. Ὁ ἀντικομμουνισμὸς εἶναι σοβαρότατο ἁμάρτημα καὶ σύμπτωμα ἠθικοῦ ἐκφυλισμοῦ. Πάνω ἀπ' ὅλα, ὅμως, εἶναι βαρβαρότητα. Ὄχι μόνο τῆς ψυχῆς ἀλλὰ καὶ τοῦ κορμιοῦ. Πράνματι σχεδὸν πάντοτε συνοδεύεται ἀπὸ τὸ ἐπίθετο «χωλιασμένος». Δὲν εἶναι προϊὸν γνώμης ἀλλὰ κακοπιστίας καὶ ἀνομολόγητων συμφερόντων. Ἀντίθετα, ὅποιος εἶναι ἀντι-κάτι, γενικὰ δηλώνει σὰν διακήρυξη ἐλεύθερης γνώμης καὶ παραμένει κριτὴς τῶν δικῶν του ἀπόψεων. Ἀντι-κάτι εἶναι ὑποκειμενικά, ἀντικομμουνιστὴς εἶναι ἀντικειμενικά. Ὁ χειρότερος ἀντικομμουνιστὴς εἶναι κεῖνος ποὺ τὸ ἀρνιέται. Ἀντικομμουνισμὸς εἶναι νὰ ὑποστηρίζεις ὅτι τὰ ὁσσανιστήρια προκαλοῦν πόνους τόσο στὴν Ἱσπανία ὅσο καὶ στὴν Ε.Σ.Σ.Δ. Οἱ κριτικὲς σὲ βάρος τοῦ κομμουνισμοῦ δὲν εἶναι ὅλες ἀντικομμουνιστικές. Ἀντικομμουνιστικὲς εἶναι μόνον ἐκεῖνες ποὺ δὲν εἶναι «ἐποικοδομητικές». Στὸ θέμα αὐτὸ ἀποφασίζουν οἱ κομμουνιστές. Εἶναι γνωστό, γιὰ παράδειγμα, ὅτι οἱ κομμουνιστὲς εἶναι πλουραλιστές. Ἀντίθετα, ἀντικομμουνιστὴς εἶναι ὅποιος δὲν εἶναι ἀπόλυτα πεισμένος, γιὰ κάτι τέτοιο. Οἱ κομμουνιστὲς εἶναι καὶ ἐπαναστάτες. Στὸ σημεῖο αὐτὸ πάντως μποροῦμε νὰ ἔχουμε ἐπιφυλάξεις καὶ ἀμφιβολίες χωρὶς νὰ «ξεπέφτουμε» σὲ ἀντικομμουνισμό. Αὐτόματα, ὅμως, γίνεσαι ἀντικομμουνιστὴς ἂν ἔχεις τὴν ἀπαίτηση νὰ εἶσαι «περισσότερο ἐπαναστάτης» ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὲς ἢ καὶ νὰ φτάσεις στὸ σημεῖο καὶ νὰ καθήσεις ἀριστερὰ τους στὰ ἔδρανα τῆς Βουλῆς.

Θεωρία - Πρακτική

Πηγαίνουν μαζί. Τουλάχιστον σύμφωνα μὲ τὸν Κάντ, ἡ πρακτικὴ χωρὶς τὴ θεωρία εἶναι τυφλή, ἡ θεωρία χωρὶς τὴν πρακτικὴ εἶναι ἄδεια. «Ὁ Στάλιν — γράφει ὁ Μάο — μίλησε σημαντικὰ γι' αὐτὸ τὸ πρόβλημα: «Ἡ..... θεωρία χάνει τὸ ἀντικείμενό της ἂν δὲν συνδεθεῖ μὲ τὴν ἐπαναστατικὴ πρακτική, ὁ κριβῶς ὅπως καὶ ἡ πρακτικὴ γίνεται τυφλὴ ἂν δὲν φωτίζει τὸ δρόμο της μὲ τὴν ἐπαναστατικὴ θεωρία». Ὁ καντιανὸς Μάο, ἀφοῦ παραπέμπει στὸν κατεινὸ Στάλιν, δείχνει ὅτι ἐκτιμᾶ τοὺς Ἀμερικανοὺς καὶ τὴ φιλοσοφία τῶν ἀμερικανῶν πραγματιστῶν: «Ἡ ἀλήθεια μιᾶς γνώσης ἢ μιᾶς θεωρίας, καθορίζεται ὄχι ἀπὸ μιὰ ὑποκειμενικὴ ἀξιολόγηση, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ ἀντικειμενικὰ ἀποτελέσματα τῆς κοινωνικῆς πρακτικῆς καὶ τὸ κριτήριο τῆς ἀλήθειας δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι κοινωνικὴ πρακτική». Περνώντας ἀπὸ τὸν Κὰντ καὶ τὸν Ντιοὺ, ὁ Μάο ἐλευθερώνεται τελικὰ ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τῶν δασκάλων καὶ φτάνει σὲ μιὰ πρωτότυπη καὶ αὐτόνομη σκέψη: «Ἂν θέλουμε νὰ μάθουμε τὴ γέυση ἑνὸς ἀχλαδιοῦ, πρέπει νὰ τὸ μεταμορφώσουμε τρώγοντάς το». (Μάο Τσὲ Τσύνγκ, «Σχετικὰ μὲ τὴν Πρακτική, ἡ Σχέση Ἀνάμεκή, Ἀνάμεσα στὴ Γνώση καὶ σα στὴ Γνώση καὶ στὴν Πρακτικὴ Δράση» 1937). Εἶχε, λοιπόν, δίκιο νὰ φωνάξει: «Ἐσεῖς δὲν ἐρευνήσατε ἕνα πρόβλημα καὶ σᾶς ἀφαιροῦμε τὸ δικαίωμα νὰ μιλᾶτε. Μήπως αὐτό, εἶναι ὑπερβολικὰ σκληρό; Ὄχι, καθόλου (....). Οἱ κουταμάρες, ὅλοι τὸ ξέρουν, δὲν εἶναι ἱκανὲς νὰ λύνουν προβλήματα. Τί τὸ ἄδικο, λοιπόν, ἂν σᾶς ἀφαιροῦμε τὸ δικαίωμα τοῦ λόγου»; (Ὁ Μάο» Ἐνάντια στὴ Λατρεία τοῦ Βιβλίου», Μάης 1930). Ὁ μαθητὴς τοῦ Κὰντ «πλούτισε» τὸ δάσκαλο. Ἡ δημοκρατία εἶναι καλή, πρῶτα ὅμως ἔρχεται τὸ ἀχλάδι. Καὶ ἡ Βίβλος πρέπει νὰ τροποποιηθεῖ. Τὸ δέντρο τῆς γνώσης δὲν ἦταν μηλιά...

Δημοκρατισμός

Εἶναι πάντοτε μικροαστικός. Εἶναι συνώνυμο μιᾶς ξεπεσμένης δημοκρατίας καὶ χρησιμοποιεῖται ὅταν ἡ ἀπαίτηση ἀεβασμοῦ τῶν ἀρχῶν της γίνεται ἀπὸ κεῖνον ποὺ βρίσκεται σὲ μειοψηφία ἐκεῖ, ὅπου ἰσχύει ὁ δημοκρατικὸς συγκεντρωτισμὸς καὶ ἀπὸ κεῖνον ποὺ ἔχει τὴν ἐξαιρετικὴ τάση νὰ πιστεύει στὰ θερὰ στὴ γνώμη του. Ἔτσι ἀποδείχνει ὅτι εἶναι «ψευτικος δημοκράτης». ἐπειδὴ ἀντιτάσσει τὸ ἄτομο στὸ σύνολο καὶ τὴ δική του ἀλήθεια στὴν Ἀλήθεια τοῦ κόμματος. Ἂν ἡ τάση αὐτὴ προβάλλεται σὰν δικαίωμα καὶ συνοδεύεται ἀπὸ τὴν αἴτηση γιὰ τήρηση τῶν διαδικασιῶν, ὁ δημοκρατικισμὸς (ποὺ εἶναι «ἀφηρημένος»), ἐπιδεινώνεται: γίνεται «γκαραντισιόζος», ποὺ ἰσοδυναμεῖ μὲ πέρασμα στὸ ἀντίπαλο στρατόπεδο.

Μορφωτική Ἐπανάσταση

Ἄρχισε στὰ 1966, «μεγάλη» καὶ «προλεταριακὴ» μὲ ἄρθρο ποὺ εἶχε γράψει τὸ «φαρμακερὸ φίδι», ὁ Γιάο Οὐὲν Γιουάν. ἐκπρόσωπος τῆς «συμμορίας τῆς Σαγκάης». Ἐνισχύθηκε σημαντικά, ἀπὸ τὸ «λησταὶ» Τσὲν Πό Τὰ καὶ φτάνει στὸ ἀποκορύφωμά της μὲ τὸ «στενότερο συνεργανιστή», τοῦ Κομφούκιου, τὸν «ἀντιδροστικὸ» Λὶν Πιάο. Μεγίστη ἐκπρόσωπος τῆς περιόδου εἶναι ἡ «στρίγγλα καὶ πόρνη», καθὼς καὶ «ἐπίδοξη αὐτοκράτειρα» Τσιὰνγκ Τσίνγκ. Ἄνθρωποι κακοί, ἄνθρωποι τοῦ σχοινιοῦ καὶ τοῦ παλαιοκιτῆ. «Λησταὶ συμμορία», ποὺ θὰ ἔλεγε καὶ ὁ Ντὲ Γκώλ. Ἡ Μορφωτικὴ Ἐπανάσταση, πάντως, παραμένει «μεγάλη καὶ προλεταριακή». Τὰ ἀνοσιουργήματα τοῦ Πάπα Βοργία δὲν ἔρχονται σὲ ἀντίφαση μὲ τὴν ἁγιότητα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπομυθοποίηση

Λέξη ποὺ σήμερα βρίσκεται κάπως σὲ παρακμή. Γνώρισε, ὅμως μεγάλη διάδοση τὴν ἐποχὴ τοῦ '68, ὅταν πρὶν ἀπὸ τὴν πράξη τῆς ἀμφισβήτησης γινόταν ἡ παιδαγωγικὴ τῆς «ἀπομυθοποίησης». Ἡ ἀρχὴ ἔγινε μὲ τὴν ἀπομυθοποίηση τοῦ σχολείου, καὶ ἀκολούθησε ἡ ἀπομυθοποίηση τῶν δασκάλων, τῆς ὀργανωμένης δουλειᾶς στὰ ἐργοστάσια, καί, πρόδηλα, τοῦ Ἰταλικοῦ Κ.Κ. Ἀφοῦ ἀπομυθοποιήθηκαν ὅλα τὰ προηγούμενα ἡ δράση ποὺ ἀκολουθοῦσε μποροῦσε νὰ εἶναι διαφόρων τύπων, ἀνάλογα μὲ τὸ ἀντικείμενο (στὸν ἀπομυθοποιημένο καθηγητὴ μιλᾶμε στὸν ἐνικό, ἡ ταξικὴ κοινωνία γκρεμίζεται καὶ δὲν ἀλλάζει ὁ κομμουνιστὴς ὑπάλληλος εἶναι ἕνας μεταμφιεσμένος ἀστὸς κλπ. κλπ.). Σύμφωνα μὲ τὴν ἄποψη αὐτή, ὁ Μὰρξ εἶναι ὁ «μεγάλος ἀπομυθοποιὸς τοῦ καπιταλισμοῦ», (Ὁ Ἔνγκελς ἀφιέρωσε λίγο ἀπὸ τὸν ἐλεύθερο χρόνο του στὴν ἀπομυθοποίηση καὶ τῆς οἰκογένειας, χωρὶς μεγάλα ἀποτελέσματα). Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς, τὸ ρῆμα «ἀπομυθοποιῶ» ἔχασε πολλὴ ἀπὸ τὴν ἐπαναστατική του φόρτιση, μιὰ καὶ τὸ υἱοθέτησαν λίγο πολὺ ὅλοι, ὁ καθένας προσανατολιζοντάς το στὶς ἀνάγκες του: ὁ σημειολόγος Οὐμπέρτο Ἔκο, ἀπομυθοποίησε τὰ μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας, οἱ Λαίνγκ καὶ Κοῦπερ τὴ μητέρα, οἱ φεμινιστριες τὸν κολπικὸ ὀργασμό. Ὁ δημοσιογράφος Τζουλιάνο Τζινκόνε, μὲ ἄρθρο του, ἀπομυθοποίησε τὴν ἔννοια τῆς ἀπομυθοποίησης. Ὁ μόνος ποὺ δὲν κάνει ἀπομυθοποιήσεις εἶναι ὁ Μπερλίνγκουερ ποὺ ὅταν πάει στὸ κρεβάτι μὲ γρίπη, ξαναδιαβάζει τὰ νεανικὰ ἔργα τοῦ Μὰρξ.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΟ ΓΑΛΛΙΑ

Ἡ ξηρασία ἀποκάλυψε ἀρχαῖα οἰκοδομήματα

ΡΩΜΑΪΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΑΜΠΕΒΙΛΛ (Γαλλία). Ἡ φοβερὰ ξηρασία ἡ ὁποία ἔπληξε κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος τὴν βόρειον Γαλλίαν ὑπῆρξε καταστροφικὴ διὰ τοὺς ἀγρότας, ἀλλὰ ἄκρως εὐεργετικὴ διὰ τοὺς ἀρχαιολόγους, μάλιστα δέ, διὰ τὸν Ροζὲ Ἀγκάς, πρωτοπόρον τῆς ἀεροπορικῆς ἀρχαιολογίας, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπεκάλυψε κατάπληκτικὰ λείψανα δύο χιλιάδων ἐτῶν!

Ἐπενεργῶσα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὡς ἐπενεργεῖ ἡ θερμότης ἐπὶ τῆς συμπαθητικῆς μελάνης, ἡ ξηρασία ἐγένετο αἰτία νὰ ἀναφανοῦν ἴχνη χιλίων καὶ πλέον ἀρχαίων οἰκοδομημάτων τὰ ὁποῖα οὐδέποτε, εἶχον διακρίνει οἱ ἀρχαιολόγοι. Μεταξὺ αὐτῶν, καταλέγονται τεράστια ρωμαϊκὰ ἀγροκτήματα, τὰ ὁποῖα ἀνῆκον εἰς τὴν Γαλατικὴν ἀριστοκρατίαν. Εἰς τὰ ἀγροκτήματα αὐτὰ ὑπῆρχον ἐγκαταστάσεις 120 ἕως 160 μέτρων. Πιστεύεται ὅτι ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ὁμιλεῖ περὶ τῶν ἀγροκτημάτων ἐκείνων τὰ ὁποῖα ὠνόμαζε «ἐντιφίτσιαι», οὐδέποτε εἶχον εὑρεθῆ ἴχνη των.

Ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἰχνῶν τῶν ἀγροκτημάτων αὐτῶν δεικνύει, ὅτι πρὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν, ἡ γεωργία διεξήγετο ὑπὸ μορφὴν μεγάλων ἐπιχειρήσεων, τὸ γεγονὸς δὲ αὐτὸ ἀνατρέπει τὴν ἐπικρατοῦσαν ἕως τώρα ἄποψιν ὅτι ἡ Βόρειος Γαλατία ἀπετελεῖτο ἐκ μικρῶν χωρίων ἢ πολιχνῶν, περιβεβλημένων ὑπὸ πυκνῶν δασῶν.

—Αἱ ἀεροφωτογραφίαι μᾶς ἀπεκάλυψαν ἀκοιβῶς τὸ ἀντίθετον», λέγει ὁ Ἀγκάς. Εἰς τοὺς μεγάλους αὐτοὺς ἀγροὺς τῆς Πικαρδίας ὑπῆρχαν μεγάλα ἀγροκτήματα, ἀλλὰ τὰ χωρία ἦσαν πολὺ ὀλίγα καὶ πολὺ μικρά.

Εἰς μίαν ἄλλην περιοχὴν ἀνεύρεν ἴχνη ἑνὸς ὑπαιθρίου θεάτρου ἐκτάσεως ἴσης πρὸς τὸ ἥμισυ ἑνὸς ποδοσφαιρικοῦ γηπέδου.

Εἰς ἀρχαιολογικὸς χάρτης τῆς περιοχῆς, τὸν ὁποῖον κατήρτισε μὲ βάσιν τὰς ἀεροφωτογραφίας δεικνύει, ὅτι μία περιοχὴ μήκους 16 μιλίων καὶ πλάτους 12 μιλίων περιεῖχε 31 Ρωμαϊκὰ ἀγροκτήματα εἰς τὰ ὁποῖα ἐγκαταστάσεις μήκους πλέον τῶν 200 μ. Ὑπῆρχον ἐπίσης μικότερα κτίρια, ὄχι ὅμως χωρία.

ΑΙ ΞΥΛΙΝΑΙ ΕΠΑΥΛΕΙΣ

Πολλαὶ ἐκ τῶν Ρωμαϊκῶν ἐπαύλεων ἦσαν κτισμέναι ἐπὶ παλαιοτέρων προ-ρωμαϊκῶν οἰκοδομῶν, τοῦτο δὲ καθίστα δύσκολον τὴν ἀνακάλυψιν τῶν τελευταίων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, οἱ προ-Ρωμαϊκαὶ ἐκεῖναι ἐπαύλεις ἦσαν κτισμέναι, οὐχὶ ἐκ λίθου ἀλλ' ἐκ ξύλου τὸ ὁποῖον ἐφθάρη πρὸ πολλῶν αἰώνων. Ἡ ξηρασία, ὅμως, ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Ἀγκάς, νὰ διακρίνῃ καὶ νὰ φωτογραφήσῃ ἴχνη ὡρισμένων ἐκ τῶν κτημάτων αὐτῶν. Αἱ ὑπάρχουσαι δισφοραὶ εἰς τὰ σημεῖα τοῦ ἐδάφους ὅπου ἐφάνη τὸ ξύλον τῶν οἰκοδομῶν ἦσαν ἐνίοτε θεαταὶ ἀπὸ τοῦ ἀέρος. Αἱ ἀεροφωτογραφίαι ἐπεβεβαίωσαν ἐκ τῆς αὐτοψίας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Διὰ τὴν λήψιν τῶν ἀεροφωτογραφιῶν ὁ Ἀγκὰς χρησιμοποίησε μικρὰ ἀεροπλάνα τὰ ὁποῖα ἀνέβαζαν εἰς ἀεροπορικὰς λέσχας καὶ ὁδηγοῦνται δὲ ὑπὸ μαθητευομένων πιλότων.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΜΕΤΑΞΥ ΠΑΤΡΩΝ — ΣΑΜΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΩΣ

ΕΚ ΠΑΤΡΩΝ	ΕΚ ΣΑΜΗΣ
ΔΕΥΤΕΡΑ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΟΧΛΗΡΑ)	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ (καὶ ΚΕΡΚΥΡΑ)	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
ΤΡΙΤΗ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ (καὶ ΙΘΑΚΗΝ)	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
20.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	
ΤΕΤΑΡΤΗ	
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
ΠΕΜΠΤΗ	
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ (ΙΘΑΚΗ)	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	07.00 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
ΣΑΒΒΑΤΟ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ